

Vejledning om markedsdisciplin og anmeldelse af regler for egenkapitalens andel af det realiserede resultat i livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser¹⁾

I henhold til lov om finansiel virksomhed § 20, stk. 1, nr. 3, skal livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser anmelde regler for beregning og fordeling af det realiserede resultat til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne. Efter lovens § 21, stk. 1, skal de anmeldte regler være betryggende og rimelige, og af stk. 2 følger, at de anmeldte regler for beregning og fordeling af det realiserede resultat skal være præcise og klare og føre til en rimelig fordeling.

Det realiserede resultat for forsikringer med ret til bonus efter kontributionsprincippet fordeles blandt de berettigede parter i forhold til, hvorledes de berettigede parter har bidraget til resultatet. Kontributionsprincippet opdeles i det beregningsmæssige kontributionsprincip, der vedrører fordelingen af resultatet mellem ejerne og forsikringstagerne, og det fordelingsmæssige kontributionsprincip, der vedrører fordelingen mellem forsikringstagerne indbyrdes. Kontributionsprincippet er udmøntet i bekendtgørelse om kontributionsprincippet (kontributionsbekendtgørelsen).

Det følger af kontributionsbekendtgørelsens § 4, stk. 2, at virksomhederne skal anmelde regler for beregning af den del af det realiserede resultat, der tilfalder egenkapitalen. Afkastet af særlige bonushensættelser af type B behandles lige som egenkapital. Det fremgår af bekendtgørelsens § 4, stk. 3, at virksomhederne ved anmeldelse efter stk. 2 skal opdele egenkapitalens andel af det realiserede resultat i en andel relateret til forrentning (investeringsafkast) af egenkapitalen, og en andel, som afspejler omfanget af den risiko, som påhviler egenkapitalen (risikoforrentning). Det skal i anmeldelsen begrundes, hvorledes den anmeldte risikoforrentning er rimelig i forhold til den risiko, der påhviler egenkapitalen.

Hvis anmeldelsen af egenkapitalens andel af det realiserede resultat følger denne vejledning, vil Finanstilsynet som udgangspunkt ikke anmode om yderligere begrundelser og uddybninger. Hvis anmeldelsen ikke følger denne vejledning, vil tilsynet foretage en sædvanlig gennemgang af, om de anmeldte regler er betryggende og rimelige overfor forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne.

Hvis egenkapitalen og særlige bonushensættelser type B på grund af et utilstrækkeligt realiseret resultat har fået mindre tilskrevet end principperne tilsiger, er virksomheden berettiget til at rette op herpå i kommende års fordeling. Det beløb, der forventes at kunne tilføres egenkapitalen og særlige bonushensættelser type B, ud over hvad principperne ellers ville give anledning til, betegnes i nærværende vejledning skyggekontoen, jf. § 111 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

1. Egenkapitalens andel af det realiserede resultat

¹⁾ Livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser betegnes i denne vejledning virksomheder.

Anmeldelsen af egenkapitalens andel af det realiserede resultat skal opdeles i et investeringsafkast i form af afkastet af de investeringsaktiver, der er knyttet til egenkapitalen, og en risikoforrentning, der svarer til den ekstra forrentning, der kan tilfalde egenkapitalen som følge af den risiko, som påhviler egenkapitalen.

2. Investeringsafkast af de investeringsaktiver, der er knyttet til egenkapitalen

Investeringsafkastet af de investeringsaktiver, der er knyttet til egenkapitalen, beregnes som afkastet før pensionsafkastskat (nøgletal N1) ved investeringsfællesskab med forsikringstagerne. Hvis egenkapitalen tildeles afkastet af aktiver, der ikke indgår i et investeringsfællesskab med forsikringstagerne, skal dette angives.

3. Risikoforrentning

I. Markedsdisciplin

For at en virksomhed kan være omfattet af tilstrækkelig markedsdisciplin i henhold til denne vejledning skal virksomheden inden årets begyndelse anmelde en sammenlignelig risikoforrentning af egenkapitalen henholdsvis særlige bonushensættelser type B.

II. Anmeldelse af risikoforrentning

Risikoforrentningen for egenkapitalen henholdsvis særlige bonushensættelser type B skal i anmeldelsen angives som den årlige ekstra forretning som forsikringstagerne kunne få, hvis egenkapitalen henholdsvis særlige bonushensættelser type B ikke skulle have compensation for den risiko, der påhviler dem. Forrentningen beregnes i forhold til den i året forventede størrelse af livsforsikringshensættelserne og kollektivt bonuspotentiale for forsikringer omfattet af kontributionsbekendtgørelsen. Livsforsikringshensættelserne skal opgøres før en eventuel reduktion af bonuspotentiale på fripolicydelser.

Virksomheden skal i beregningerne anvende en tidshorisont, der er relevant i forhold til forsikringsbestandens karakteristika.

Virksomheden skal i anmeldelsen redegøre for de beregningsmæssige forudsætninger, som ligger til grund for størrelsen af den anmeldte ekstra forrentning. Forudsætningerne kan som udgangspunkt opdeles i to overordnede grupperinger:

- For virksomheden givne risici
- Virksomhedens politikker og strategier

De for virksomheden givne risici skal som minimum omfatte den finansielle, biometriske og omkostningsmæssige risiko. Hvis virksomheden finder, at andre for virksomheden givne forhold har betydning for risikoforrentningen skal omfanget heraf og en begrundelse for effekten på risikoforrentningens størrelse angives i anmeldelsen.

Virksomhedens politikker og strategier omfatter eksempelvis virksomhedens investerings- og genforsikringsstrategi. Desuden vil virksomhedens bonuspolitik og øvrige anmeldte regler have betydning for størrelsen af den anmeldte forrentning. Virksomheden skal i beregningerne ligeledes

inddrage principper for anvendelse af skyggekonto, jf. punkt 4. Virksomheden skal inddrage andre strategier og politikker, som vil have betydning for størrelsen af den anmeldte forrentning.

Anmeldelsen skal desuden indeholde følgende kvantitative størrelser:

- a) det beløb, der forventes overført til skyggekontoen ved årets udgang, og
- b) den del af beløbet i (a), der ikke kan forventes tilført i senere år.

Beløbene i (a) og (b) skal opdeles i de beløb, der vedrører egenkapitalen og de beløb, der vedrører særlige bonushensættelser type B.

III. Ændring af risikoforrentning

En virksomhed har ikke mulighed for i løbet af året at anmelde ændringer af egenkapitalens risiko, hvis virksomheden skal være omfattet af tilstrækkelig markedsdisciplin i henhold til denne vejledning. Begrundelsen for risikoforrentningen skal fornyes hvert år. Kravet indebærer alene, at der skal tages stilling til, om en tidligere begrundelse fortsat er rimelig at gøre gældende.

IV. Efter årets udløb

Senest otte dage efter bestyrelsens godkendelse af resultatfordeling og regnskab skal virksomheden anmelde den realiserede risikoforrentning for egenkapitalen henholdsvis særlige bonushensættelser type B.

4. Anvendelse af skyggekonto

Virksomheden skal i anmeldelsen angive hvordan skyggekontoen løbende behandles, herunder forventes, samt hvornår egenkapitalen henholdsvis særlige bonushensættelser type B bliver tilskrevet beløb fra skyggekontoen.

5. Egenkapitalens andel af det realiserede resultat

Virksomhedens anmeldte regler for egenkapitalens andel af det realiserede resultat skal entydigt fastlægge størrelsen af denne andel. Dette udelukker ikke, at virksomheden i en konkret situation kan beslutte at afstå helt eller delvist fra sin beregnede andel af det realiserede resultat i henhold til de anmeldte regler. Forskellen mellem egenkapitalens beregnede andel af det realiserede resultat og den andel, der således tildeles egenkapitalen, vil ikke senere kunne tilføres egenkapitalen. Tilsvarende kan virksomheden i en konkret situation beslutte at afstå helt eller delvist fra beløb, der i henhold til de anmeldte regler er placeret på en skyggekonto. Et sådant afstået beløb vil ikke senere kunne indhentes af egenkapitalen.

Finanstilsynet, den 17. december 2004

Charlotte Møller

/ Michael Harboe-Jørgensen